ANG Bayan

Espesyal nga Ulat

NAKARKARO A PANNAKIBIANG MILITAR TI US, NAKARKARO A PANAGRUKMA TI REHIMEN MARCOS

(2022-2025)

Panglukat

Idi nasapa a paset ti 2024, iladladawan ti imperyalismo a US ti relasyon militar daytoy iti Pilipinas nga "adda iti *hyperdrive*," wenno nakakambyo iti kapapardasan. Immadu dagiti base militar ti US, limmawa ti presensya dagiti tropa nga Amerikano ken nabukel dagiti baro a katulagan iti pulitika, ekonomya ken militar iti baet ti US ken Pilipinas. Amin dagitoy ket umannurot iti "deterrence strategy" ni Donald Trump ken Indo-Pacific Strategic Plan ti rehimen ni Joseph Biden. Daytoy ket panangituloy iti estratehiya a "pivot to Asia" nga indeklara ti rehimen ni Barrack Obama idi pay 2009. Panggep daytoy nga estratehiya ti pananglapped iti lumawlawa a bileg ti China iti Asia ken panangipaganetget ti hegemonya ti US wenno ti imperyalista a dominasyon daytoy iti rehiyon.

Mailadawan met nga "adda iti *hyperdrive*" ti panagpakpakaaso-aso ni Marcos ken ti Armed Forces of the Philippines (AFP) a tungpalen dagiti diktar ti US ken akemen ti intuding daytoy a papel ti aso-aso a gubyerno na segun iti nadakamat nga estratehiko a plano. Kasukat daytoy a panagpakaaso-aso ti it-ited a suporta iti pulitika ken militar ti US ken Marcos. Iti baet ti 2022 ken 2024, immawat ni Marcos ti $1.14 bilyon (₱64.98 bilyon) iti uneg ti programa a Foreign Military Financing ti US,

Nakipagkita ni Pang. Ferdinand Marcos Jr, kadwa na ti sumagmamano pay nga upisyal ti pagilyan ken U.S. Defense Sec. Pete Hegseth daytoy July 21, 2025 idiay Pentagon.

malaksid pay iti $332.3 milyon (₱18.94 bilyon) a dadduma pay nga ayuda a militar. Daytoy nga ayuda a militar ket kadakkelan iti intero nga Asia.

Manipud iti agtugaw ni Marcos, dumanunen iti 14 a daras a dimmayo iti Pilipinas ti nanga-ngato nga upisyal ti gubyerno ken militar ti US, iti panangiyuna ti dati a bise presidente ti US a ni Kamala Harris idi 2022. Agsasaruno a bimmisita dagiti kalihim ken upisyal manipud iti departamento ti estado, depensa ken komersyo ti rehimen Biden. Iti panagsubli ni Donald Trump iti estado poder ti US idi 2025, ti Pilipinas ti immuna a dinayo iti Asia ti kalihim na iti depensa a ni Pete Hegseth.

Lima a daras met a napaayaban ni Marcos idiay White House tapno pirmaan dagiti katulagan ken "roadmap" ti US para iti relasyon militar ti dua a pagilyan. Pinirmaan ni Marcos ti Bilateral Defense Guidelines idi 2023 a nangpalawa iti sakop ken panggep ti Mutual Defense Treaty ken nagbalin a pagbatayan ti nayon pay a saan a patas a katulagan militar. Winayaan dagitoy a katulagan ti panaglukat dagiti base militar para kadagiti tropa ti US ken para iti panagimbak kadagiti ramit ken langis para kadagiti lugan a panggubat ti militar ti US.

Comprehensive Archipelagic Defense Concept

Idi 2024, indeklara ti AFP nga iyaramid daytoy ti "estratehiko a panagbaw-ing" iti plano a pangseguridad ti Pilipinas. Naawagan daytoy a "Comprehensive Archipelagic Defense Concept" wenno CADC. Parparwaren ti AFP a panggep ti CADC ti "panangsigurado kadagiti korporasyon a Pilipino, ken dagiti gangannaet a palubosan ti Pilipinas, a natalinaay a makaaramid ti eksplorasyon ken panaggundaway iti amin a natural a gameng iti uneg ti "exclusive economic zone" ken dadduma pay a lugar a saklaw ti hurisdiksyon ti Pilipinas.

Iti aktwal, awan ti kainaigan ti CADC iti panangsalaknib iti interes iti ekonomya ti Pilipinas. Direkta a kinopya laeng daytoy iti dokumento ti militar ti US nga "Archipelagic Defense Strategy nga aglalaon ti konsepto iti operasyon daytoy iti "Western Pacific Theater of Operations." Agtaltalmeg daytoy iti naawagan a "First Island Chain" wenno kadena dagiti isla a kaasitgan iti China, kabilang ti Pilipinas.

Ti CADC ti AFP ket panagipatungpal ti konsepto ti US nga "anti-access/area denial" tapno paidaman ti erya iti operasyon ti "kabusor" (China) ken ikkatan daytoy ti kabaelan a makaisayangkat ti "agresyon" sa rehiyon. Iti daytoy a plano, iyap-aplag ti US ti iket ti naparang ken sikreto a base ken pasilidad tapno itakder ti sistema dagiti radar, istasyon dagiti tropa, pagipabantwan dagiti misayl ken bodega dagiti armas, kabilang ti nukleyar, nadumaduma a ramit, langis ken adu pay a pagkasapulan para iti panagisayangkat ti gera.

Tapno paannayasen ti ayus ti kumand ti US iti uneg ti AFP, naituding nga itakder ti AFP ti "Strategic Defense Command" tatta a tawen. Maguyod ti nasao a kumand manipud iti agdama nga Education, Training and Doctrine Command ti AFP a siguden a nairut a mangitantandudo kadagiti doktrina a militar ti US.

“Modernisasyon” ti AFP

Ti modernisasyon ti AFP ket maipatpatungpal met iti balangkas ti estratehiya nga Archipelagic Defense. Panggep kano daytoy nga epektibo a makalaban ti AFP iti China. Para ditoy, nagkari ti US iti AFP ti $2 trilyon a panggatang ti armas ken dadduma pay a ramit-militar nga aramid ti US ken dagiti kaalyado daytoy. Adu kadagiti kontrata para ditoy ket napirmaan idi pay panawen ti rehimen Duterte.

Babaen ti Security Sector Assistance Roadmap, indiktar ti US dagiti klase ken kaadu ti armas a palubosan daytoy a mapan iti Pilipinas iti sumaruno a 5 - 10 tawen. Kaadwan ditoy ket dagiti nagpalusan a ramit, kas kadagiti F-16 jet fighter ti US ken dadduma pay a "big ticket" wenno dadakkel nga armas a nakapauneg iti programa a ReHorizoned 3 ti AFP.

Iti laksid dagiti kari, awan ti balak ti US a papigsaen ti AFP kas agway-wayas a pwersa a militar para iti nailyan a panagsalaknib. Kinapudno na, pagtaltalinaeden ti US a managsanggir ken nakapsut ti AFP, uray dagiti dadduma nga alyado daytoy iti Asia. Nakakapsut ken limitado nga armas laeng ti ilaklako daytoy iti AFP. Saan nga ipapaiggem iti AFP dagiti napipigsa nga armas, kas ti HIMARS, NMESIS ken Typhon Missile System nga inbati daytoy iti uneg ken aglawlaw ti Pilipinas. Ti laeng papel ti AFP ket ibalay ken gwardyaan dagitoy.

TINAWEN NGA ALOKASYON NGA FMF* TI US ITI PILIPINAS

2022-2025

*Foreign Military Financing

2022

$100 MILYON

Nasurok doble iti istandard nga alokasyon a $40; nakalatang para iti modernisasyon ti AFP (posible a paggatang kadagiti Boeing CH-47 Chinook *helicopters* ken *armored vehicles*)

2023

$40 MILYON

Istandard a tinawen nga alokasyon; nakalatang iti *maintenance* ti panagsanay a naituding kadagiti napalabas a tawen, suporta iti Balikatan 2023 ken EDCA *site infrastructure*; kumplementaryo iti $1.14 bilyon nga ayuda a nailatang manipud 2015 agingga 2022 a nakapaturong iti HADR ken kontra-terorismo.

2024

$500 MILYON

"once-in-a-generation" investment para iti modernisasyon ti AFP ken Philippine Coast Guard; $125 milyon ket nakalatang iti EDCA *base improvements*; ti nabatbati ket para iti paggatang ti ramit kas ti C-130T *aircraft*, Sea Giraffe *radars*; ti gatad ket paset ti $1.033 bilyon a nakapauneg iti Foreign Military Sales (FMS); ti $336 milyon ket insagut ti US kalpasan a ma-*exempt* ti Pilipinas iti *aid freeze* ni Trump 2025 (naiduron a gatad iti tinawen agingga 2029).

2025

$500 MILYON

Inisyal a nailatangan ti $40 milyon, nanayunan ti $336 milyon kalpasan a pinalubosan ni Trump nga i-*unfreeze* ti ayuda a militar iti Pilipinas. Nakailatang para iti modernisasyon ken "deterrence" iti South China Sea ti $40 milyon bayat a ti dakdakkel ket nakalatang iti EDCA expansion ($128 milyon), *intelligence-sharing* ken *unmanned systems and ammunition production*.

Panagitakder kadagiti base militar

Kayat ti US a mamati ti Pilipinas a ti panagitakder kadagiti base militar ken pasilidad daytoy ket agserserbi iti "modernisasyon" ti AFP. Maitunos ditoy, ob-obligaren ti US ti Pilipinas nga ibaklay ti gastos iti konstruksyon wenno panangtarimaan kadagiti imprastruktura a militar ken sibil kadagiti kampo ken lokasyon a pinili daytoy iti balangkas ti EDCA.

Idi Pebrero 2023, pormal a ninayunan ni Marcos ti uppat ti dati a lima a "nagkaykaysaan a lokasyon" a pinili ti US para kadagiti base militar daytoy. Sinaruno daytoy ti pablaak ti hepe ti AFP nga adda ti plano ti US a manglukat ti 10 - 15 pay a lokasyon para kadagiti tropa ken ramit daytoy. Target ti US a leppasen ti panagtarimaan kadagitoy a lokasyon inton 2026.

Malaksid iti siyam nga "upisyal nga EDCA site" idiay Cagayan (Lal-lo, Sta. Ana), Isabela, Pampanga, Nueva Ecija, Palawan (Puerto Princesa, Balabac Island), Cebu ken Cagayan de Oro, saan a bumaba iti walo pay a lokasyon ti madamdamag nga ar-aramaten ti US. Dagitoy ket kampo, bodega, pagtarimaanan, sangladan ken *forward operating base* a masarakan idiay Batanes (Mavulis), Aurora (Casiguran), Ilocos Norte (Burgos) ken Zambales (Subic ken Subic Bay). Nagpalawa met daytoy ti presensya idiay Cagayan (dagiti isla ti Calayan ken Fuga) ken Palawan (Ulugan Bay ken kostal ti kabaybayan ti Quezon). Dagitoy ket agpapada a saanen a sakupen iti naituding nga "EDCA site." Inton 2026, agitakder ti US ti *refueling depot* wenno imbakan ti langis ken sungrod idiay Davao Gulf, manipud iti igid-baybay ti Davao City agingga iti Malalag Bay.

Insapubliko metten ti US ti balak daytoy a panangitakder ti pabrika ti bala iti Subic Bay Freeport ken *drone* iti Aurora Pacific Economic Zone and Freeport. Adu pay a kumpanya a militar ti intudo ti US nga iserrek iti pagilyan umannurot iti Joint Vision Statement on US-Philippine Defense Industrial Cooperation a pinirmaan ni Marcos idi Marso 2025.

AGSANG-AT TI PRESENSYA TI MILITAR TI US ITI PILIPINAS

2022-2025

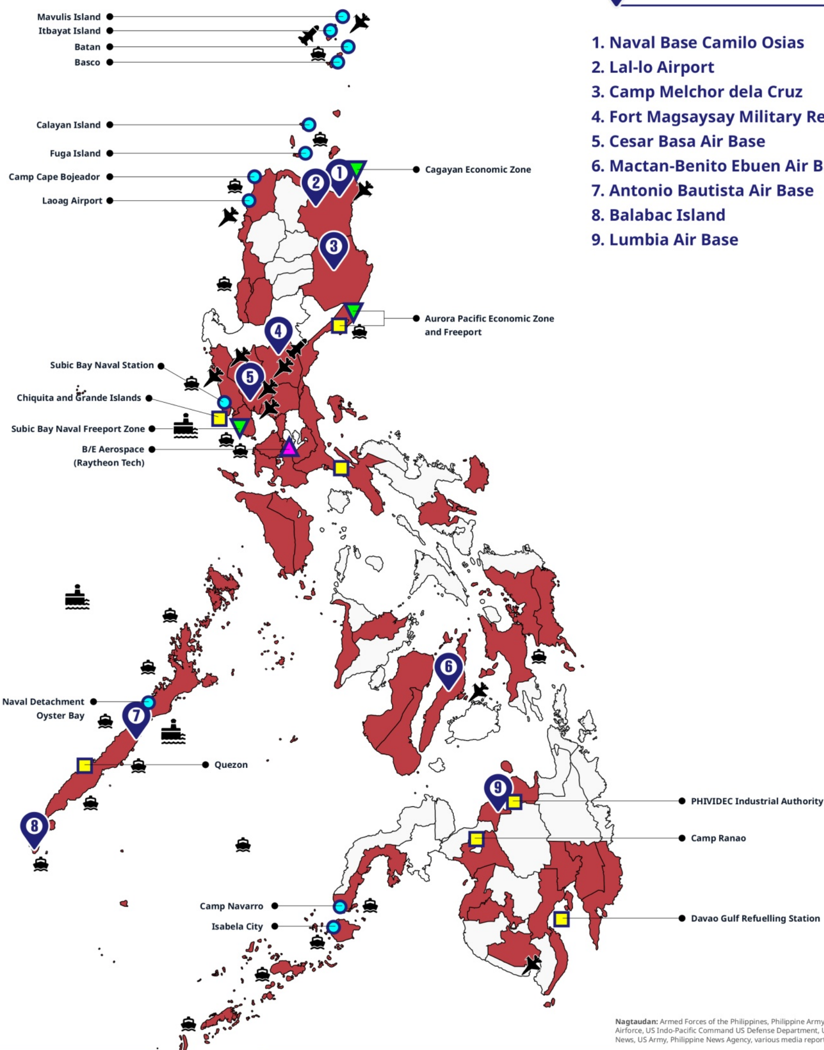
LEGEND:

US MILITARY SITE	
EDCA BASES	WARSHIP DOCKING
NON-EDCA US PRESENCE	MISSILE POSITIONING
PROSPECTIVE	NAVAL EXCERCISES
US MUNITIONS HUB	AIRCRAFT LANDING
ACTIVE	WAR GAMES
SOON-TO-BE	

EDCA SITES

1. Naval Base Camilo Osias
2. Lal-lo Airport
3. Camp Melchor dela Cruz
4. Fort Magsaysay Military Reservation
5. Cesar Basa Air Base
6. Mactan-Benito Ebuen Air Base
7. Antonio Bautista Air Base
8. Balabac Island
9. Lumbia Air Base

Nagtaudan: Armed Forces of the Philippines, Philippine Army, Philippine Airforce, US Indo-Pacific Command US Defense Department, US Naval News, US Army, Philippine News Agency, various media reports.

Dadakkel ken integrado a *war games*

Awan-sarday ken agtutuon dagiti *war games* ken aktibidad militar ti US iti Pilipinas ken kadagiti pagilyan iti aglawlaw ti China. Gapu ditoy, dimmakkel ti pagkasapulan daytoy para kadagiti nayon a base ken pasilidad militar iti Pilipinas tapno agserbi nga istasyon dagiti tropa na ken pangibatian kadagiti ramit. Immadu dagiti "engagement" wenno aktibidad ti militar ti US a plinano ti Mutual Defense Board-Security Engagement Board manipud 300 idi 2020 agturong ti nasurok 500 kada tawen manipud 2024 agingga 2026. Madakdakamat a 70%-80% ditoy ket dagiti "pinagtipon" a panagsanay, panagpatrulya ken dadduma pay nga aktibidad, bayat a 10%-20% ket dadakkel a war games a dardar-ayan ti rinibo a tropa.

Iti tallo a kadadakkelan a war games—ti Balikatan, Salaknib ken Kamandag—immadu ti bilang dagiti tropa manipud 5,000-7,000 idi 2020 agturong 12,000-15,000 idi 2022 ken 25,000-29,000 daytoy 2025. Pinabayag ken pinasaknap da dagitoy a war games, kas ti panagkumbina ti Salaknib ken Balikatan (SaBak) a timmaray manipud Marso agingga Hunyo 2025.

Iti administrasyon ni Marcos, ad-adda pay a pinadakkel ken inngato ti US ti tukad dagitoy a *war games*. Inusar daytoy dagiti abante a ramit kas kadagiti *missile systems* a HIMARS idi 2024 ken Typhon ken NMESIS idi 2024-2025. Pinalawa pay ti US ti partisipasyon dagiti alyado daytoy a pagilyan iti Asia-Pacific (Japan ken Australia) ken iti NATO (France, Canada, UK, Germany).

DAGITI MAYOR NGA US-PHILIPPINES WAR GAMES KEN DAGITI AKTIBIDAD UMANNUROT ITI ANUNSYO TI MDB-SEB**

2020-2026

2020

300+

5,000–7,000**

Pokus iti "kontra-terorismo" ken HADR.

2021

353

4,000–6,000

Para iti "interoperability" iti tengnga ti panagpospostura ni Duterte a maka-China

2022

461

12,000–15,000

Naan-anay a panagsubli dagiti *war games* kalpasan ti Covid-19. Panagsubli ti *live-fire drills* iti Balikatan.

2023

496

20,000–23,000

Kadakkelan a Balikatan manipud 2015; immuna nga adda Japanese *observers*; pokus iti "maritime security" iti South China Sea

2024

500+

25,000–28,000

Panagserrek ken panagaramat ti Typhon *missile system*; panagserrek ti Balikatan kadagiti alyado ti US (14 pagilyan); immuna nga integrasyon ti Sabak (Salaknib ken Balikatan) para iti "territorial defense;" presensya ti barko ti France; pannakipaset ti Philippine Coast Guard iti umuna a gundaway; panagisayangkat ti umuna nga Information Warfighter Exercise (IWX); US Marines nagaramat ti *amphibious combat vehicles* iti umuna a gundaway.

2025

500+

25,000–29,000

Balikatan kas "full-scale battle simulation" kabilang dagiti tropa ti Japan/Australia; *territorial defence* sakbay ti "Sabak 2025" (Marso-Hulyo); panagaramat ken panagpwesto ti NMESIS/HIMARS iti Batanes/ Luzon Strait.

2026

500+

Napagkaykaysaan iti Agosto 2025.

* Mutual Defense Board (MDB) "engagements" kaadwan ket *war games* kas ti *live-fire exercises* kadagiti pagaapaan nga erya; Security Engagement Board (SEB) "activities" ket para iti "resilience" kas ti panagsisinnukat ti impormasyon ken dadduma pay.

**Bilang ti nakipaset a tropa.

Kontrol iti kabaybayan

Idi Setyembre 2022, inyanunsyo ti US ti panangbukel ti Task Force 76/3, maysa a yunit nga agtaud kadagiti pwersa a nabal na iti Indo-Pacific Command a permanente a nakaituding iti South China Sea. Panggep daytoy a pairuten ti kontrol ti US kadagiti pasilidad, base ken tropa a nabal kadagiti pagilyan iti South, East ken Southeast Asia iti linged ti "integrasyon" ken "interoperability."

Daytoy ket baro a mekanismo iti Pacific Deterrence Initiative ti Pentagon a rinugyan idi ti rehimen Biden. Adda ti nailatang ditoy a $5.1 bilyon a badyet. Panggep daytoy a programa nga iyaplag dagiti pasilidad kadagiti pagilyan iti "first island chain" tapno dekketan ken permanente a palikmutan ti China kadagiti "long-range missile" a nakabase iti daga (land-based).

Idi Balikatan 2025, pormal a narugyan ti operasyon ti Littoral Rotational Force(LRF)-Luzon, maysa a yunit ti 3rd Expeditionary Marine Force ti US. Daytoy ket paset ti Task Force 76/3. Pokus ti operasyon ti LRF-Luzon ti Bashi Channel, maysa a kanal iti uneg ti baybay iti nagbaetan ti Lesser Orchid Island iti abagatan a Taiwan ken ti Mavulis Island, ti kaamyananan nga isla ti Pilipinas iti prubinsya ti Batanes. Maaw-awagan daytoy a kanal a "choke point" dagiti operasyon a submarino ti US ken krusyal tapno makastrek dagiti barko a nabal ti US iti South China Sea. Iti met laeng uneg daytoy a kabaybayan ket nakaiyaplag ti napapateg a kable iti telekomunikasyon a sumarsarut agingga iti intero a South Asia. Tagtagikwaen tatta ti US ti Mavulis kas "training ground" dagiti espesyal a pwersa militar ti US.

Binukel ti US ti Task Force-Ayungin idi 2024 tapno rubroban ti risiris iti baybay ti China ken Pilipinas iti West Philippine Sea. Iti duron ti US, pinalawa ti AFP dagiti pasilidad militar daytoy iti Ulugan (Oyster) Bay tapno aramaten a sangladan ken pagtarimaanan ti dadakkel a barko ti US. Ditoy met a maisaysayangkat ti awan-ressat a panaglayag dagiti barko a nabal ti Pilipinas iti South China Sea a mangkarkarit ti armado a panagdinnungpar iti China. Dagiti tropa nga Amerikano ti TF-Ayungin ket nakabase iti uneg ti Western Command ti AFP iti Puerto Princesa, Palawan.

Agtutuon a katulagan militar

Katugtugaw pay laeng ni Marcos iti poder, immarangkadan ti pannakibiang ti US iti pagilyan. Uray saan pay laeng a nagsapata, pinirmaanen ti US Indo-Pacific Command ken AFP ti Bantay Dagat wenno Maritime Security Framework idi Mayo 2022. Mano a bulan pay laeng ni Marcos, bimmisita ti dati a bise-presidente a ni Kamala Harris tapno iduron ti panaglukat ti nayon pay a base ken pasilidad militar ti US iti salinong ti EDCA.

Iti sumaruno a tawen, nagturong ni Marcos idiay US tapno pirmaan ti Bilateral Defense Guidelines, maysa kadagiti kaadwan ti sakupen na a katulagan iti depensa ti US ken Pilipinas. Pinasingkedan daytoy ti 1951 Mutual Defense Treaty nga awan ti pammalubos ti Senado. Sinakop daytoy ti nadumaduma a tay-ak ti pannakigubat kas ti cybersecurity, kasta met dagiti kano "atake" iti South China Sea kadagiti inawagan ti US a "gray-zone area." Nagbalin a pagbatayan daytoy tapno mabukel ti Roles, Missions and Capabilities Working Group ken dagiti katulagan kas ti Security Sector Assistance Roadmap, General Security of Military Information Agreement ken Joint Vision Statement on US-Philippine Defense Industrial Cooperation.

Iti duron ti US, agsasaruno ti inaramid ni Marcos a pananglukat ti Pilipinas kadagiti gangannaet a tropa tatta 2025. Pinasingkedan na ti Reciprocal Access Agreement iti Japan tapno wayaan dagiti tropa a Japanese a runwar-sumrek iti pagilyan. Maysa nga Status of Visiting Forces Agreement met ti pinirmaan na iti New Zealand a mangmangted kadagiti karbengan nga ekstra-teritoryal kadagiti tropa ti New Zealand. Naituding isuna nga agpirma kadagiti kapada a katulagan iti Canada ken France. Bukbuklen met daytoy dagiti katulagan ti panagbase ti tropa ken ramramit ti Japan ken Australia babaen kadagiti katulagan kas ti EDCA.

DAGITI KATULAGAN A MILITAR, PANAGPALAWA TI AGRARAIRA A KATULAGAN KEN DADDUMA PAY A NAGKAYKAYSAAN

2022-2025

2022

Bantay Dagat Framework

Mayo 23, 2022*: Panagsaklaw ti US kadagiti operasyon ti Pilipinas iti South China Sea; nagbalin a basaran ti panagitakder ti US Task Force-Ayungin iti 2024.

*napagkaykaysaan iti panawen ti rehimen Duterte, naan-onay a nagbalin nga operational iti panawen ni Marcos.

2023

Ekpansyon ti EDCA Sites

Pebrero 2, 2023: Nagnayon ti upisyal nga uppat a lokasyon para iti panagbase ti US ken nanglukat iti 10-15 dadduma pay a lokasyon para iti panagbase ken panagitambak ti US ti ramit ken tropa.

Bilateral Defense Guidelines

Mayo 3, 2023: Nagpalawa iti saklaw ti 1951 Mutual Defense Treaty (daga, baybay, angin, *space, cyberspace*); sinaklaw dagiti "atake" iti South China Sea; nagbalin a pagbatayan ti panangbukel ti Roles, Missions, and Capabilities Working Group, ken ti Security Sector Assistance Roadmap ken General Security of Military Information Agreement.

2024

Security Sector Assistance Roadmap

Abril 22-23, 2024: Balangkas ken giya ti ited/ilako/igabsuon ti US nga armas iti linged ti "modernisasyon" ti AFP

Reciprocal Access Agreement (RAA)

Hulyo 8, 2024: Nangipalubos kadagiti tropa a Japanese a mangiruar-serrek, agimbak ti ramit militar iti pagilyan.

Roles, Missions, and Capabilities Framework

Hulyo 30, 2024: Nangikeddeng ti balangkas para iti tuluy-tuloy a panagidirihe ti US kadagiti aktibidad ti AFP, pagbatayan ti panangitakder ti CCC iti uneg ti hedkwarter ti AFP iti Camp Aguinaldo.

General Security of Military Information Agreement (GSOMIA)

Disyembre 2024: Nangited akses iti US tapno amwen ti amin dagiti *classified* a datos nga addaan kainaigan na iti nailyan a seguridad ti Pilipinas.

2025

Status of Visiting Forces Agreement (SOVFA)

Abril 2025: Nangipalubos kadagiti tropa ti New Zealand nga agiruar-serrek, agimbak ti ramit militar iti pagilyan kagiddan ti dadakkel a panagsayangkat kadagiti *war games* nga isaysayangkat ti US iti pagilyan.

Joint Vision Statement on US-Philippine Defense Industrial Cooperation

Marso 28, 2025: Panangitakder kadagiti pabrika para iti ramit ti militar ti US kas ti bala, *drone* ken babassit a barko; panangigabsuon ti ramit militar kas panagsagana iti gera.

Combined Coordination Center (CCC) Operationalization

Setyembre-Disyembre 2025: Panagoperasyon ti sentro ti kumand ti US iti uneg ti Camp Aguinaldo para iti panagdirihe daytoy kadagiti maniobra iti Pilipinas ken iti Asia, panagkalap kadagiti datos paniktik iti China ken "real time" a koordinasyon dagiti kombat ken maniobra a militar.

(SAAN PAY A NAPIRMAAN)

2025-2026

Status of Visiting Forces Agreement (SOVFA) wenno Equivalent Defense Pact

Mangipalubos kadagiti tropa ti Canada nga agiruar-serrek, agimbak ti ramit militar iti pagilyan kagiddan ti dakkel a pannakipaset kadagiti *war games* nga ang-angayen ti US iti pagilyan.

Philippines-Australia Defense Cooperation

Mangipalubos iti panagbase dagiti tropa a Australian iti pagilyan.

Acquisition and Cross-Servicing Agreement (ACSA)

Mangipalubos iti panagbase dagiti tropa a Japanese iti pagilyan.

Status of Visiting Forces Agreement (SOVFA)

Mangipalubos kadagiti tropa ti France nga agiruar-serrek, agimbak ti ramit militar iti pagilyan kagiddan ti dakkel a pannakipaset kadagiti *war games* nga ang-angayen ti US iti pagilyan.

Luzon Economic Corridor

Saan a kas kadagiti pagilyan nga agitantandudo ti panagwaywayas iti ekonomya, makarkarattot ti aso-aso a gubyerno ni Marcos nga ipauneg ti Pilipinas kadagiti programa saan laeng iti militar nu di ket pati iti ekonomya ken pulitika. Sumursurot ditoy ti patakaran ti rehimen a "naan-anay a luktan ti ruangan" iti lokal nga ekonomya iti gangannaet a panaggamrud kasukat ti nakabasbassit a kapital ken paset iti merkado nga Amerikano.

Idi 2022, intakder ti US ti upisina ti US Trade and Development Agency (USTDA) idiay Metro Manila tapno papigsaen ti kontrol daytoy kadagiti patakaran ken proyekto a pang-ekonomya iti Asia-Pacific. Paannayasen daytoy nga ahensya ti pananggammat dagiti kumpanya nga Amerikano kadagiti maluklukatan a sektor kas iti pampubliko a yutilidad, telekomunikasyon, dagiti proyekto nga imprastruktura ken pang-enerhiya ken ekspansyon dagiti minasan ken plantasyon a komersyal. Napirmaan met tatta a tawen ti 123 Agreement a nanglukat iti panagitakder kadagiti planta a nukleyar iti pagilyan.

Maysa kadagiti kapirpirma laeng ni Marcos ken ti USTDA ti katulagan para iti pakauna a

panagsukisok ken panagadal iti proyekto a Subic-Clark-Manila-Batangas (SCMB) Railway. Pagsilsilpuen ti SCMB Railway ken dagiti nakasilpo ditoy a rangtay ken dalan ti dadakkel nga "EDCA site" wenno dagiti base militar ti US iti Luzon ken paannayasen na ti panagiyakar-akar kadagiti armas, tauhan ken lugan a militar kadagitoy. Ti proyekto ket paset ti Luzon Economic Corridor (LEC), maysa a trilateral a programa iti nagbabaetan ti US, Pilipinas ken Japan nga addaan panggep a papardasen ti panagigabsuon ti imperyalista a kapital, tauhan ken ramit iti langa dagiti proyekto nga imprastruktura iti *renewable energy*, sangladan, eropwerto, rangtay ken dalan.

Dangran ken perwisyo iti umili

Tunggal agisaysayangkat kadagiti *war games* ti militar ti US iti Pilipinas, mano pulo a ribo a mangngalap ti maparparitan nga aglayag ken mapapaidaman ti pagbiagan. Idi 2024 ken 2025, inpataw ti US ken AFP ti "no sail policy" kadagiti prubinsya ti Zambales, Ilocos Norte ken Palawan tapno wayaan dagiti *live-fire exercises* kadagiti igid-baybay usar ti *missile launcher* kas ti HIMARS. Naparitan met nga aglayag dagiti mangngalap ken makatrabaho dagiti mannalon idiay Aurora idi naiyaramid ti *landing exercises* idiay dagiti barko nga Amerikano. Idiay Aparri, Cagayan, naparitan a makapataaw dagiti mangngalap idi Mayo 2025 tapno wayaan ti ehersisyo militar ti US a naawagan a Counter Landing Live Fire. Naperwisyo ti 15,000 rehistrado a mangngalap iti lugar.

Perwisyo ken peggad met ti ituntunda dagiti *multilateral maritime cooperative activity* nga iyar-aramid ti US, kadwa na ti Japan, Canada ken Australia kadagiti kabaybayan a munisipal nga agserserbi a pagkalapan ti babassit a mangngalap. Pannakadadael kadagiti nasao a pagkalapan ken ekolohiya iti baybay ti ituntunda ti panagpaputok kadagiti misayl iti kabaybayan ken ar-aramiden da a panangpalned kadagiti barko a paset dagitoy a *war games*.

Ringgor ken riribuk met kadagiti sibilyan a komunidad ti ituntunda ti agpatpatnag a panagpatayab kadagiti *drone* ken eroplano, kasta met kadagiti *war games* nu sadinno nga agpappaputok da kadagiti artileri asideg kadagiti kabalbalayan.

Anti-imperyalista a panagsupyat ken panaglaban

Saan a mailimed iti kaamwan ti umili a ti panagpalawa ti presensya a militar ti US ken panagpaspas ti pannakibiang daytoy iti Pilipinas ket agserserbi iti estratehiko a panggep a paatrasen ti impluwensya ti karibal daytoy nga imperyalista a China ken pagtalinaeden ti hegemonya daytoy iti Asia.

Ibunbunannag ken supsupyaten met dagiti apektado a residente iti Ilocos, Zambales ken Cagayan dagiti arungaing da iti perwisyo nga awit dagiti Amerikano iti lugar da. Nalawag kadagiti panawagan da ti panangilaksid iti presensya ken aktibidad militar ti US ken dagiti kaalyado daytoy.

Sabsabaten dagiti protesta dagiti panagbisita ti nangangato nga upisyal ti US, dagiti panaglukat ti Balikatan *war games*, ken uray ti panagdayo ni Marcos iti US. Inawit dagiti nailyan-demokratiko a grupo ti panagsupyat iti interbensyon militar iti sango ti embahada ti US, Malacañang ken

hedkwarter ti AFP. Sinupyat da ti nadangkok a panangrabngis ti US iti soberanya ti Pilipinas ken panangiguyod daytoy iti imperyalista a gubat a sigurado nga agresulta iti nalawa a dangran iti umili a Pilipino ken pagilyan. Nakikaykaysa met dagiti Pilipino iti umili iti Japan ken South Korea nga agisaysayangkat ti nailyan nga anti-imperyalista a tignay.

Idiay mismo US, aktibo dagiti migrante a Pilipino iti panagsupyat kadagiti *war games* saan laeng nga iti Pilipinas, nu di ket iti intero nga Asia-Pacific a mangipegpeggad iti adu nga umili iti nadumaduma a pagilyan ken teritoryo. Panawagan da met iti gubyerno ti US nga isardeng ti panangited ti pondo ken ayuda a militar iti pasista nga AFP.